

EFFE BOMEN

Dick de Jong

Soms loop je tegen iets aan, dat je niet eerder is opgevallen en dat ineens tot vragen leidt. Laatst had ik dat met de volgende twee woorden in een zin: moedertaal en vaderland. Waarom zou dat eerste woord nu naar moeder verwijzen en het tweede juist naar vader? Dat zit zo: Zodra het gehoor van de foetus is ontwikkeld, luistert hij/zij al naar het ritme van zijn/haar moedertaal. Misschien vangt hij/zij hier en daar wat klanken op van de taal van zijn/haar vader, maar het is overwegend de taal van zijn/haar moeder die hij/zij hoort. Pas na de geboorte komt de baby frequenter in aanraking met de 'taal' van de vader. Bij vaderland is dat wat minder duidelijk. Moederland en vaderland kunnen allebei 'land van oorsprong' betekenen, het land 'waar iemand vandaan komt'. Ook voor 'land waar men zich thuis voelt' kunnen beide termen gebruikt worden, al is vaderland gebruikelijker in die betekenis.

Nostalgie in zwart-wit – Jac. P. Thijsse.

Koeien in wart-wit – Evert van Lopik.

RABO CLUBSUPPORT

Nog even en de RaboClubSupport gaat weer van start. Bent u lid van de Rabobank? Geef dan uw stem tussen 2 en 24 september 2024 aan Museum De Koperen Knop. Dan draagt u een steentje bij aan de mooie cultuurhistorie van de regio.

Voorbeelden uit de cultuurhistorische collectie van De Koperen Knop, van links naar rechts: prinsbordje, gemberpot, sierknop op de staatsie deur, boerenwagen en een kinderjurkje.

Door te stemmen op Museum De Koperen Knop maakt u de verdere ontwikkeling van de registratie van de museumcollectie mogelijk. Die collectie bestaat uit zo'n 9.000 objecten, die stuk voor stuk moeten worden beschreven. Met regelmaat is een groep enthousiaste vrijwilligers van

het museum actief bezig met het verzamelen, sorteren, restaureren en beschrijven van - wat wordt genoemd - de Alblasserwaardcollectie. Met het uiteindelijke doel dat de collectie deel gaat uitmaken van de Collectie Nederland. U helpt toch mee? En vraag ook anderen op De Koperen Knop te stemmen.

EXTRA EXPOSITIE CORRY KOOY

TE GAST IN VERKOOPEXPOSITIE

Van 7 tot en met 28 september 2024 is op De Etage Van Museum De Koperen Knop een extra expositie van werk van beeldend kunstenaar Corry Kooy. Zij is opgegroeid in Het Groene Hart. Regelmatig trekt zij er op uit om in de natuur te schilderen. Corry schildert zoals dat wordt genoemd 'naar het leven' en probeert de bewegingen te vangen van de dieren in het open veld of op de boerderij. Beweging is belangrijk voor Corry. Ze oefent veel in het snel neerzetten van de essentie van de beweging. Dit komt goed van pas bij het tekenen en schilderen van onder meer dieren. Vanwege het dynamische karakter werkt ze graag met pastels. Soms later met olieverf, uitgewerkt in haar atelier.

Corry reist veel. Oosterse culturen trekken haar aan door de mystiek en stille kracht. Ook het dagelijks leven is voor haar een inspiratiebron, zoals markten, zonovergoten pleintjes of de theepluksters in Sri Lanka.

In 2000 won zij de Cross Gate Gallery Award. In 2001 de Mall Galleries the Frank Herring Award en 12 oktober 2007 volgde de Groene Hart kunstprijs in Nieuwkoop.

EXPOSITIE VOGELS IN TREK

een expositie in de herfst...

DE EXPOSITIE

Vogels in de kunst naast **vogels in hun natuurlijke omgeving**. Kunstwerken van verschillende disciplines: schilderkunst, leporello, wandkleed, handwerk, verftechnieken, fotografie, etsen en aquarellen.

In het **educatief deel** staat **DOEN, KIJKEN EN BELEVEN** centraal. Dar gaat het over het doel van de vliegreis, de vluchtlengte, hoe hoog de vogels vliegen, hoe groot ze zijn, de vliegsnelheid, de dagafstand, hoe ze groeperen, hoe ze eten, hoe ze slapen enzovoort.

BEELDEND KUNSTENAARS Op de expositie is werk te zien van: Nico Blokland, Agnes de Kok, Bartha de Kok, Corry Kooy, Niek van Lopik en Astrid Streng.

U ervaart er een heleboel interessante wetenswaardigheden, die u nog nooit hebt vernomen...

14 september t/m 18 november 2024

**VOGELS
IN TREK**

KIJK-DOE-BELEEF

Museum De Koperen Knop
www.koperenknop.nl

TEA FOR YOU

INLEIDING

'Tea and comfort' noemen de Engelsen het: een aromatisch kopje thee voor een behaaglijk moment. Thee om prettig mee wakker te worden, halverwege de dag energie van te krijgen en om van te genieten na het eten. Hubrecht Duijker, de man van de wijn, is ook een groot theeliefhebber. Hij zocht er drie uit: Earl Grey, Ceylon, groene thee of Lapsang Souchong.

LEKKER EN GEZOND

'Wijn proef ik overdag, thee drink ik overdag', is de quote van Hubrecht Duijker. Hij drinkt al dertig jaar geen koffie meer. Er is meer aan thee te beleven en het is minder agressief dan koffie. In gezette pure thee zit vier keer minder cafeïne, of theïne, dan in koffie. Met andere woorden, koffie windt op en thee geeft rust.

De vraag is overduidelijk: zijn er overeenkomsten tussen wijn en thee? Veel. De verfijning, de complexiteit, de vele soorten, de geuren. Ze noemen thee zelfs wijn voor de armen. Theetuinen of -plantages worden weleens vergeleken met wijngaarden. Omdat, net als bij wijn ook voor thee geldt, dat de kwaliteit wordt bepaald door de grond waarin de plant groeit Elk gebied brengt een eigen karakter met zich mee. De thee uit de bergen is fijner van smaak. Net als bij wijn. De wijn uit de hoger gelegen gebieden is frisser, lichter en eleganter dan de wijn die afkomstig is van warme en vlakke gebieden. De theeliefhebber voegt hier wel aan toe dat het ideale klimaat voor thee heel anders is dan dat voor wijn. Een theeplant vraagt om vijf uur zon per dag en vereist veel regen, zo'n 2,5 meter per jaar. Een hoeveelheid water die funest zou zijn voor de druif". Een andere overeenkomst is het gezondheidsaspect. Zowel thee als wijn, met mate dan, is gezond. Dat is wetenschappelijk bewezen en vastgelegd in talloze boeken.

LIEVER LOS

Thee heeft dezelfde status die wijn dertig jaar geleden had. Toen werd veel goedkope wijn gedronken die nergens naar smaakte. Tegenwoordig staan de winkels vol goede wijnen en wil de consument daar best voor betalen. Maar thee is nog een ander verhaal. Het wordt veel te vaak kritiekloos gedronken en als een neutrale warme drank ervaren. Mensen proeven niet.

Of een thee bevalt is moeilijk van de verpakking af te lezen. Je weet niet precies wat je koopt en dus moet je kunnen vertrouwen op de leverancier. Alweer een overeenkomst met wijn. Maar je kunt zelf alvast een belangrijke eerste keus maken. Want de theedrinkende wijnschrijver raadt aan verse theeblaadjes in plaats van theebuiltjes te kopen.

Losse thee heeft vaak meer kwaliteit en meer aroma en dat verschil proef je. Het biedt ook de mogelijkheid om eigen melanges te maken. Heb je bijvoorbeeld na het eten zin in een bijzonder kopje thee, dan kun je aan de Ceylon een schepje Assam, Lapsang Souchong of Jasmijn toevoegen. Kwaliteitsthee is niet moeilijk te herkennen. De droge blaadjes zien er mooi uit en zijn allemaal ongeveer even groot. Heeft de thee een zandachtige structuur, dan is het in veel gevallen gruis. Zeg maar gerust afval.

Niet allen de thee zelf, maar ook het kopje waarin deze zit, is belangrijk.

DE CHAMPAGNE ONDER DE THEE

Iedereen drinkt thee op zijn eigen manier. Met honing, melk, suiker, citroen of naturel. Thee is een droge drank, net als wijn eigenlijk. In een glas wijn doe je ook geen suiker. Bij thee is dat net zo, maar dat is een kwestie van persoonlijke smaak. In principe moet thee vijf minuten trekken en staat er voor iedere theedrinker één theelepels thee plus een theelepels voor de pot. Darjeeling komt van het beroemdste, maar zeker niet het grootste theegebied ter wereld, gelegen in de heuvels aan de voet van de Himalaya. Darjeeling noemen ze wel de champagne onder de thee. Geurig, verfijnd en licht. Thee proef je net als wijn: kijken, ruiken, even rondwalsen in het glas, slurpen en spuwen. Enkele theesoorten:

- **Ochtend: Ambootia Darjeeling** - een echte ochtendthee. Licht, niet al te heftig, prettig geurig, soepel, verfijnd, harmonieus met een mild zacht aroma.
- **Middag: Lady Grey** - Earl Grey thee is vernoemd naar de Engelse graaf Grey, die van 1905 tot 1916 minister van Buitenlandse Zaken was. Hij redde het leven van een Mandarijn in China en kreeg als dank een kopje gearomatiseerde thee, vroeg om het recept en kreeg het mee. Zo kwam het dat Grey de eerste was die in Europa een thee schonk die gearomatiseerd was met olie van de bergamotcitroen, een soort sinaasappel.

- **Avond: Smokey Darjeeling** - De naam zegt het al, dit is een thee met een licht rokerige smaak. Je ruikt dat aan deze thee een vleugje Lapsang Souchong is toegevoegd, discreet, want het mag niet overheersen. Subtiële smaaknuances, daar gaat het om. Vergeleken met de Ambootia Darjeeling, de ochtendthee, is deze thee rijker, uitgesprokener en voller van smaak. Je kunt hem goed drinken in plaats van koffie en hij is verrukkelijk na het diner. Door deze theevariant is ook een beetje groen thee gemengd.

BIJ DE THEE

Wat denkt u van scones of shortbread bij de thee? Hier tenslotte twee recepten.

SCONES

Benodigdheden: 200 gram zelfrijzend bakmeel – 1 theelepel zout – 50 gram boter – 25 gram suiker – 50 gram rozijnen – 75 milliliter melk – 1 ei.

Bereidingswijze:

Verwarm de oven voor op 220grC. Vermeng de bloem en het zout en kruimel de boter hierin. Roer de suiker erbij en voeg de rozijnen toe. Voeg de melk en het ei toe. Kneed dit licht op een met bloem bestrooid oppervlak. Rol het deeg uit tot een plak met een dikte van 2 centimeter. Snijd rondjes uit het deeg met een glas. Plaats de scones op een ingevette bakplaat en bestrijk de bovenkant met ei of melk. Bak de scones 10 tot 15 minuten in de voorverwarmde oven gaar. Serveer met jam en slagroom (liever nog: clotted cream).

SHORTBREAD

Benodigdheden: 300 gram bloem – snufje zout – 100 gram kristalsuiker – 200 gram boter.

Bereidingswijze:

Verwarm de oven voor op 160grC. Meng bloem, zout en suiker in een mengkom en wrijf de boter erdoorheen. Kneed goed tot een stevig mengsel. Rol uit op een met bloem bestrooid oppervlak tot 1 centimeter dik. Snijd uit in vingers van 2 centimeter breed en 4 centimeter lang. Kneed losse stukjes deeg bij elkaar en snijd weer uit. Leg voorzichtig op een bakplaat en bak 30 minuten in de oven. Om het feestelijker te maken kun je ze bestrijken met gesmolten honing als ze net uit de oven komen. Strooi er dan eventueel geroosterde amandelsnippers overheen.

DE THEEPLUK

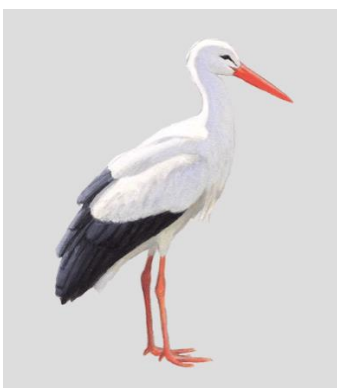
India levert bijna een derde van alle thee. Assam, in India, is het grootste theegebied van de wereld. Elke twee weken kan hier worden geoogst. In koelere gebieden wordt om de zes weken geoogst. De theepluk wordt voornamelijk door vrouwen gedaan. De mannen lopen, niet onbelangrijk, met stokken de slangen en andere beesten weg te slaan. Plukken is een arbeidsintensief proces. Per persoon worden per dag zo'n 6.000 blaadjes van de steeltjes geplukt en een dag plukken levert één kilo thee op.

'losse' thee

(UIT)VOGELDAG

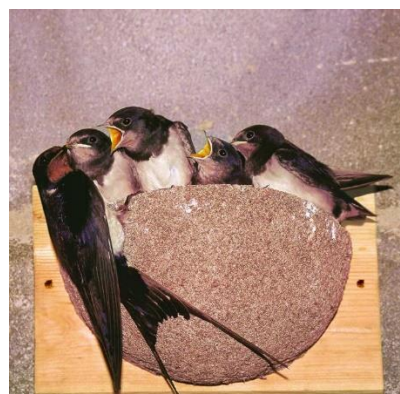
19 oktober 2024 is er een speciale open dag, met allerlei activiteiten rond en met vogels.

Deze sluit aan bij het informatieve en educatieve gedeelte van de expositie:

KIJK – DOE – BELEEF.

Noteer de dag alvast in uw agenda: van 11.00 – 15.00 uur gratis toegang.

Nadere informatie volgt.

DE EXPOSITIES DAARNA

KERSTGROEPEN

Een unieke en verrassende verzameling groepen van figuren uit het Bijbelverhaal rond de geboorte van Jezus. Een kerstexpositie van groepen en stallen voor het hele gezin, aansluitend bij de genoeglijke decembermaand.

30.11.2024 t/m 18.01.2025

80 JAAR VRIJ

Een expositie over de Alblasserwaard in oorlogstijd. Centraal hierin staat een aantal diorama's, die bij de bezoekers de sfeer van toen laten beleven. Met afbeeldingen, voorwerpen en teksten.

01.01.2025 t/m 10.05.2025

Op dit moment wordt al volop gewerkt aan het expositieprogramma voor 2025 en ook voor de daarna volgende jaren zijn er al ideeën en activiteiten in ontwikkeling. De hierbij genoemde onderwerpen zijn Insecten, schoenen en scheepswerven. Meer informatie volgt later. Ook over de extra activiteiten bij een expositie. U wordt dan geïnformeerd via de nieuwsbrief Beknopt, via de website van het museum en via de media. Op Facebook en Instagram vindt u telkens de korte termijn informatie. Ook de bij een expositie georganiseerde extra activiteiten worden hier vermeld.

HET IS ELLA...

INLEIDING

In de vorige editie van Beknopt is melding gemaakt van de schenking en inrichting van een linnenkast in het Gorinchemse Hendrik Hamelmuseum. Daarin is aan Ella van Wijngaarden een verkeerde voornaam toegekend... Graag maken we dat hier goed met een stukje informatie over de herkomst en betekenis van de juiste en de abusievelijk vermelde naam.

ELLA

Het is het meest waarschijnlijk dat de naam Ella een afgeleide is van Elisabeth, zoals zoveel namen. Maar er zijn meer versies over de oorsprong van de naam Ella. Volgens één daarvan wordt de naam Ella uit het Grieks vertaald als 'dageraad', 'licht'. De naam Ella is wijdverbreid in veel Engelssprekende landen. Volgens een andere versie heeft de naam Ella Normandische wortels en is het een verkorte versie van de Germaanse naam Alia, die een integraal onderdeel is van sommige Germaanse namen, wat 'andere' betekent. Er is ook een vertaling uit het Duits – 'alles', 'volledig'. Ella is nog steeds een populaire naam in de Verenigde Staten en UK. Ook in Nederland en België wordt de naam vaak door ouders gegeven.

ELLEN

Ellen is mogelijk een verkorting van Eleonora, een naam die in verband wordt gebracht met de Arabische naam Ellinor. De betekenis daarvan is 'God is mijn licht'. Het is ook mogelijk dat Ellen afstamt van de Griekse naam Helena, met 'fakkel' als betekenis. In dit geval betekent de naam 'de stralende, de schitterende'.

PUBLICITEIT

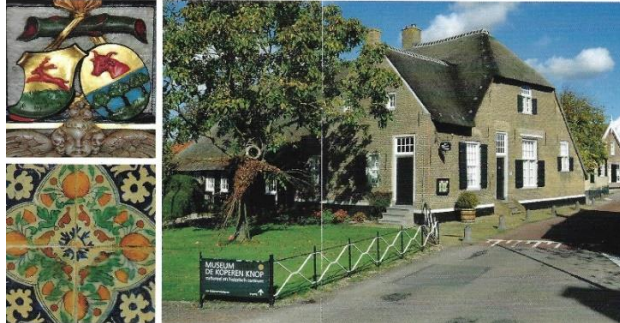
MUSEUM DE KOPEREN KNOP

De Alblasserwaard Een uniek polderlandschap aan de zuidrand van het Groene Hart van Holland. Rivieren, kanalen, dijken, eindeloos lijkende weilanden en prachtige boerderijen vormen hier het decor. Langs de rivier de Giessen is in een voormalige deftige boerderij Museum De Koperen Knop gevestigd. Tussen de bedrijvige industrie en het landelijke veeteeltgebied. Een uniek ontmoetingspunt voor geïnteresseerden in geschiedenis, kunst, cultuur en natuur.

De Koperen Knop De 17e eeuwse boerderij De Koperen Knop is een particulier museum met een permanente collectie voorwerpen, een moderne expositieruimte, diverse bijgebouwen en een museumtuin. Tevens is er een museumcafé met terras, een theetuin en een kleine museumshop.

Permanente collectie In het gerestaureerde voorhuis is de mooie kamer met een fraai betegelde schouw, antiek meubilair en gebruiks- en siervoorwerpen, zoals deze in de Alblasserwaard werden gebruikt. Boven de gewelfde kelder is de opkamer met een unieke schildering. Er is een rentenierskamer, een provisiekelder, een keuken en een rigebint. In het voorhuis zijn voor de streek kenmerkende voorwerpen te zien.

MUSEUM
cultuur historisch centrum
DE KOPEREN KNOP

Een van de vele zaken die in de samenleving constant aan veranderingen onderhevig zijn, is de publiciteit. De publiciteitsfunctie in De Koperen Knop is goed georganiseerd en heeft structuur. Maar dat is volledig afhankelijk van allen die bij het museum betrokken zijn, want de informatie op basis waarvan iets wordt geschreven of gepubliceerd moet wel worden aangeleverd. Het liefst door de mensen die bezig zijn met voorbereiding en uitvoering, wat wordt genoemd 'de werkvloer'. Soms komt er ook informatie of fotomateriaal van bezoekers. Ook dat is uiteraard zeer welkom. Op dit moment bestaat de publiciteit onder meer uit de volgende elementen:

- Algemeen vierslagfolder (waarvan hierboven een deel is afgebeeld).
- Voormeldingen van exposities (afhankelijk van het onderwerp soms nog een tweede voormelding).
- Een flyer met vermelding van de exposities en activiteiten in het komende (half) jaar.
- Van elke expositie een affiche, een flyer en een uitnodiging voor de opening of een finesage.
- Een aantal specifieke flyers, zoals voor bezoekarrangementen, bezoek met school, huwelijksvoltrekkingen e.d. bedrijfsbezoeken en trainingen.
- Vermeldingen op facebook en instagram.
- Website-informatie.
- Daarnaast zijn er nog gratis wandelingen en fietsroutes voor het publiek.
- Ook is er een folderrek met foldermateriaal uit de streek.

Aspecten die medebepalend zijn voor plaatsing en de juiste informatieoverdracht is de kwaliteit van de berichtgeving en vooral de bij te voegen foto's. En ook de juistheid, de compleetheid en de herkenbaarheid. Ook de tijdigheid en een goede planning speelt een rol. Alles moet niet alleen op elkaar aansluiten, maar ook passen bij het kwaliteitsniveau dat De Koperen Knop heeft.

WERVING VRIJWILLIGERS

Nu de zomer en dus de vakantietijd weer ten einde gaat komen, start De Koperen Knop met een wervingsactie voor vrijwilligers. De voorbereidingen hiervan zijn intussen in gang gezet en vanaf half september 2024 liggen er flyers, die worden ondersteund door persberichten, informatie op de sociale media en nog andere manieren.

HEEFT U ALTIJD AL
IN EEN MUSEUM
WILLEN WERKEN?

In eerste instantie is er behoefte aan medewerkers voor het onderhoud van gebouwen, erf en tuin. Het zwaardere werk wordt overigens uitbesteed.

Daarnaast zijn ook educatiemedewerkers welkom, zoekt

KOM DAN ONS ONDERHOUDSTEAM VERSTERKEN

het museum iemand voor een soort conciërgefunctie. Reactie en tips zijn welkom. Ook rondleiders zijn welkom.

WORKSHOPS

HERFSTBLOEMSCHIKKEN 13 NOVEMBER 2024

Een workshop voor volwassenen, waarna u met een prachtig stuk naar huis gaat. De aanvang is om 19.30 uur. Vanwege de verwachte belangstelling moet u vooraf reserveren. U betaalt hier € 25,00 per persoon voor. Het voor de workshop te gebruiken materiaal, de entree voor het museum (en een bezoek aan de expositie van dat moment) is in de prijs inbegrepen, evenals een kopje koffie of thee en een glaasje met een zoutje na afloop. Dat wordt gegarandeerd een gezellige avond.

KIDSKERSTSTUK 18 DECEMBER 2024

Een leuke middag in het museum. Kids vanaf de leeftijd van 6 jaar maken onder begeleiding een kerststuk dat na afloop mee mag naar huis. Het maken van het stuk gebeurt van 13.30 tot 15.30 uur. Daarna kan natuurlijk het museum worden bezocht. Deelname kost € 10,00 per kid, inclusief materialen, museumentree en limonade met wat lekkers. Er moet vooraf worden gereserveerd, zodat er voldoende materiaal kan worden ingekocht.

UIT DE COLLECTIE

Hier op de foto een van de geregistreerde collectiegoederen van het museum. Het wordt altijd aangeduid als een 'prinsensbordje', maar dat is niet de juiste benaming. Als je dat woord in een woordenboek opzoekt krijg je al snel te maken met carnaval en blijkt het iets te maken hebben met prins carnaval.

De juiste benaming is: bord met polychroom oranje-decor. Op het plat is een manfiguur geschilderd met oranje en met de letters PVOR (Prins Van Oranje Regina). De rand van het bord is versierd met een slingerend decor met oranjeappels. Het aardewerk bordje is gemaakt in een plateelbakkerij in Delft

In de Patriottentijd (1780-1787) ontstond in Nederland een heftige partijstrijd tussen voor- en tegenstanders van stadhouder Willem V. De 'patriotten' zochten toenadering tot Frankrijk en eisten bestuurlijke hervormingen. Ze wilden stadhouder Willem V (1748-1806) weg hebben en de macht van de regenten intomen.

De Gouden Eeuw was in de tweede helft van de 18^e eeuw definitief voorbij. De Republiek was in verval geraakt en had haar machtspositie verloren aan Engeland. Hoe de nieuwe verhoudingen lagen werd duidelijk in de Vierde Engelse Oorlog (1780-1784), die Engeland glansrijk won. Het gevolg was dat er een periode kwam van politieke spanningen tussen aanhangers van de stadhouder en de patriotten.

Maar wat doet zo'n orangistenbordje met daarop de Prins van Oranje (Willem V) afgebeeld, nu in een Alblasserwaardse boerderij? De patriotten waren kritische burgers die de stadhouder beschuldigden van het verval van de Republiek. Ze eisten meer politieke inspraak. Om hun ideeën kracht bij te zetten bedolven ze de republiek onder pamfletten, brochures, spotprenten en tijdschriften, waarin het verval van de republiek uitgebreid in kaart werd gebracht. De reactie van de kant van de orangisten of prinsgezinden was een stuk rustiger van aard. Zij kochten bij de langstreckende marskramers een muurbordje waarop de prins stond afgebeeld en waar de

kleur oranje veelvuldig op was aangebracht. Ze hingen dat bordje als stil protest aan de muur. Vooral in de Alblasserwaard kwamen de bordjes veel voor, omdat de patriotten zich nogal concentreerden in het nabijgelegen Dordrecht.

Nog drie van dit soort bordjes. De veelheid en verscheidenheid waarin deze voorkomen toont het eraan verbonden belang.

UIT HET ZICHT

Met grote regelmaat worden de medewerkers van het museum geconfronteerd met de vraag: 'Zijn jullie er dan ook als het museum voor het publiek gesloten is...'. Ja, juist dan gebeurt er veel. Onderstaand vier foto's die aangeven wat er zoal 'uit het zicht' van het publiek ook gebeurt.

COLOFON:

Redactie : Dick de Jong - publicist.
 Assistentie : Alida Ambachtsheer, Edith van der Hoogt-Drinkwaard, Anne-Marie Verhagen, en anderen.
 Foto's : Alida Ambachtsheer, Dick de Jong, Ewoud Klop, John Tomey en anderen.

Voor deze uitgave zijn o.m. teksten van derden gebruikt. Als iemand meent dat hierbij de kopierechten zijn geschaad kan er contact worden opgenomen met de redactie.

AFMELDEN VOOR ONTVANGST: DIRECTIESECRETARIAAT@KOPERENKNOP.NL

MUSEUM DE KOPEREN KNOP
 het cultureel en historisch
 centrum in de alblasserwaard

Binnendams 6 | 3373 AD Hardinxveld-Giessendam | 0184-611366
www.koperenknop.nl | koperenknop@koperenknop.nl bank n193rabo0395001005
 open: di t/m vr 13-17 uur en za 11-17 uur | jul-aug ma 13-17 groepen afspraak

QUOTE: Maak er een gewoonte van elke dag iets te doen waar u tegenop ziet...